

Kefaret fidye ile ödenir mi?

Necati Bey: “Kefaret fidye ile ödenir mi?”

KEFARET ÖDEMEDE SIRA

Ramazan ayında bilerek oruç bozan bir kişiye Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm önce, “Bir köle azad edecek kadar mal bulabilir misin?” buyurdu. Adam buna:

“Hayır!” dedi.

Allah Resulü Aleyhissalâtü Vesselâm daha sonra: “Peş peşe iki ay oruç tutabilir misin?” buyurdu. Adam buna: “Hayır!” dedi.

Resul-i Ekrem Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm bu defa: “Altmış yoksulu yedirecek kadar erzak bulabilir misin?” buyurdu. Adam buna da: “Hayır!” diye cevap verdi.

Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm’a o sırada hurma yaprağından örülmüş ve içi hurma ile dolu bir sepet getirilmişti. Peygamber Efendimiz (asm) o sepeti adama verdi ve: “Bunu sadaka olarak dağıt!” buyurdu.

Adam bu defa: “Ya Resulallah! Bizden daha yoksul birine mi vereceğim? Allah’a yemin ederim ki, bu kara taşlı toprağın üstünde bu hurmalara benim ailemden daha muhtaç bir aile yoktur!” dedi.

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) mübarek dişleri görününceye kadar güldü. Ve sonra:

“Git de onları çoluk çocuğuna yedir!” buyurdu.¹

Bu hadiste bizimle ilgili olan hüküm ilk üç maddede geçmiştir. Yani Ramazan orucu ile ilgili kefareti bulunan kimse önce gücü yetiyorsa ve varsa bir köleyi satın alıp hürriyetine kavuşturmalıdır.

Buna gücü yetmiyorsa veya (günümüzde olduğu gibi) hürriyetine kavuşturacak köle bulamamışsa, peş peşe iki ay oruç tutmalıdır.

Buna da güç yetiremiyorsa bu defa diğer bir çözüm yolu olarak, her bir güne bedel bir yoksula sabah akşam doyurmak ölçüsünde yiyecek vermelidir. Yani toplam altmış bir yoksula sabah akşam doyuracak şekilde karşılığını vermektir. Yani altmış bir günlük fidye vermelidir.

Bu sırayı gözetmek Hanefî, Hanbelî ve Şafiî mezheplerine göre vaciptir. Malikî mezhebine göre ise kişi bunlardan dilediğini tercih etmekte serbesttir.

İslâmiyet köle âzâd etmeyi ibadet dilinin içine koymak suretiyle zaman içerisinde köleliği kaldırmıştır. Günümüzde oruç kefareti bulunanlar, durumlarına göre diğer iki şıktan birini tercih etmek durumundadırlar. Eğer peş peşe iki ay oruç tutmaya güç yetiremiyorlarsa, her bir gün için fidye verme şıkkını tercih edebilirler.

Dipnot:

1- Buhârî, Savm, 30; Müslim, Sıyâm, 81.